УДК 7.026

ТЕТЯНА ДЗИКОВИЧ, НАДІЯ СТЕПАНСЬКА,
АНДРІЙ МАНДРОВСЬКИЙ, МАРІЯ ДЗИКОВИЧ
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, Україна

ГУЦУЛЬСЬКІ МОТИВИ В NFT-КОЛЕКЦІЯХ

Мета. *Метою роботи є дослідження орнаментів Гуцульщини та інтеграція їх у сферу NFT, а також аналіз ризиків використання етнічної спадщини, її збереження та сприяння популяризації української культури у цифровому мистецтві.*

Ключові слова: *орнамент, українська культура, Гуцульщина, цифрове мистецтво.*

Постановка завдання. Використання гуцульських мотивів у NFT-проєктах вдало поєднує традиційне мистецтво із сучасними технологіями. Разом із цим постає актуальне питання збереження унікальної культурної самобутності в умовах розвитку віртуального ринку. Важливо проаналізувати, як знайти баланс між повагою до традиційної спадщини та уникненням спрощення, поверхневого підходу при інтеграції у цифровий простір.

Методи досліджень. Дослідження здійснювалися за допомогою комплексного підходу, який поєднував інформаційно-аналітичні методи, а також методи порівняння, узагальнення та системного аналізу. Дослідження інформаційно-цифрового середовища виконувалося методами моніторингу та цифрової етнографії.

Результати досліджень. За останні роки популярність NFT (невзаємозамінних токенів) стрімко зросла. NFT дозволяють створювати унікальні цифрові твори, обмежуючи їх лише одним примірником. Токени зберігаються у децентралізованих цифрових реєстрах. Основні переваги NFT включають зручність передачі інформації між користувачами та високий рівень захисту від підробок. NFT відкриває нові напрямки щодо збереження та розвитку народних автентичних орнаментів, їх створення та впровадження нових диджитал продуктів у цифрове мистецтво [1,2]. Автентичні мотиви, що мають глибоку історичну символіку та відображають духовність Карпатського регіону [3], знаходять нове втілення у цифровому світі. Одним із оригінальних напрямків є використання гуцульських орнаментів у віртуальних колекціях. NFT-колекції з гуцульськими мотивами мають величезний потенціал для популяризації української

культури серед нової, переважно молодої, аудиторії, яка активно користується цифровими технологіями.

Проте питання використання традиційних орнаментів є досить складним і багатогранним. Зокрема, використання гуцульських мотивів у форматі NFT без згадки про їхній культурний чи історичний контекст може сприйматися як привласнення елементів іншої культури. Для збереження значимості культурної гуцульської спадщини запропоновано використання народних орнаментів не тільки як зображення композиційних елементів при дизайн-проєктуванні одягу. Наприклад, при завантаженні зображень цифрового формату народних орнаментів, візерунків, вишивок, елементів одягу у систему NFT-колекцій важливо, щоб кожен зразок мав опис та детальну інформацію про символіку, застосування та історію виникнення. Успіх та популярність таких ініціатив визначаються низкою факторів: унікальністю дизайну, його естетичною привабливістю, якістю виконання та наявністю опису символіки та історії виникнення, що додає сенсу і глибини проєкту.

У сучасну цифрову епоху надзвичайно важливо розробляти механізми для захисту інтелектуальної власності. Одним зі способів вирішення цієї проблеми може стати створення спеціалізованих NFT-платформ, які враховують та інтегрують культурні коди. Таким чином, подолання подібних викликів можливе через впровадження технологій, що дозволяють захищати та шанувати культурну спадщину, включаючи спеціалізовані платформи з вбудованими інструментами захисту цих цінностей.

Висновок. Результати дослідження свідчать, що NFT із гуцульськими мотивами можуть стати ефективним інструментом поєднання традицій та сучасних технологій, але потребують уважного ставлення до питань автентичності та культурної відповідальності.

Література

1. Мачулін, Л. І. Вплив NFT (невзаємозамінних токенів) на світ мистецтва. *Культура України*. 2022, № 75. С. 67-77. https://doi.org/10.31516/2410-5325.075.09
2. На підтримку України запустили три нові NFT-колекції. *Highload.* URL: https://highload.tech/uk/na-pidtrimku-ukrayini-zapustili-tri-novi-nft-kolektsiyi-yaki-zobrazhennya-tudi-potrapili/
3. Дзикович Т. А., Степанська Н. С., Мандровский А. Ю. Гуцульські орнаменти: дослідження та використання у виробах індустрії моди. *Стан і перспективи розвитку хімічної, харчової та парфумерно-косметичної галузей промисловості:* матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 30 травня 2025 р. / Хмельницький: ХНУ, 2025. С. 25-26.